

Sevgili Okurumuz,

Öncelikle olumlu ve olumsuz birçok eleştiri aldığımız bugünlerde sizden gelen her türlü mesajın bizleri ne kadar mutlu ettiğini bilmenizi isteriz. Dergimize gösterdiğiniz sadakat, duyarlı tavır ve sorumluluk sahibi davranışınız için de ayrıca teşekkür ederiz.

Ocak 2009 sayımızda tüm çabalarımıza rağmen gideremediğimiz baskı ve grafik ile ilgili çeşitli teknik sorunlar yaşadık ve bunları sizlerden gelen eleştirileri de gözönünde bulundurarak düzeltmeye çalıştık. Umuyoruz ki, Şubat sayısını beğeneceksiniz ve gün geçtikçe daha da iyiye gidecek olan derginize aynı duyarlılıkla sahip çıkmaya devam edeceksiniz.

Sizlere biraz da yeni yayıncılık anlayışımız ile ilgili bilgiler vermek isterim, umarım sıkılmazsınız.

Dergimiz 41 yılı aşkın süredir çıkan ve bu esnada sonuncusuyla birlikte iki kez tasarım değişikliği yaşamış bir dergi. Son değişikliğimizin haberini önceki sayılarımızda okurlarla paylaşmıştık. Bilim ve Teknik Dergisi son yıllarda grafik tasarımı açısından olsun, içerik açısından olsun yenilenmeye ihtiyaç duyuyordu ve biz bunu sadık okurlarımızdan gelen eleştirilerin giderek artmasından anlıyorduk. Anlaşılan derginin boyunun büyük, ağırlığının fazla olması bazı okurlarımızda olumlu bir etki bırakırken birçok okurumuzu dergiden uzaklaştıran bir unsur haline gelmişti. Hatta, sadece derginin içindeki yazıların sıkışıklığı ve sürekli olarak şikayet ettikleri sıkıcı, durağan ve çoğu okurun tarif ettiği gibi “naif” iç sayfa tasarımı dahi potansiyel kitlelerin dergiden soğumasına yeterliydi.

Daha da önemlisi, ülkemizde biraz da statü kazanma aracı olarak görülen bilim uğraşı, dergimizin de bu algının bir nesnesi haline gelmesine yol açmıştı. Dergimiz, ‘bir öğreten’ sesini duymaktan henüz usanmamış öğrenciler ya da ‘öğretenler’ den ibaret bir kitleye hitap eder hale gelmişti. Bunların arasında kalan ve çok çeşitli kesimlerden insanımız ise derginin yanına bile uğramıyordu. Hatta üniversite öğrencileri de eğer akademik kariyerde devam etmiyorlarsa, lisans eğitimleri bittikten sonra dergiyi almayı bırakıyordu. En azından bu kitleyi kaybetmeyelim derken, dergiyle gerçekten buluşması gereken büyük ara kitleleri aslında dergiden uzaklaştırıyorduk.

Ancak, artık dergimiz kütüphanelerimizde anıt gibi bekleyen bir nesne, ödev yapılırken yaralanılan bir araç ya da sadece anlayabilenlere hitap eden bir sestem fazlası olmak istiyor. Herşeyiyle olmasa bile en azından bilimiyle özendiğimiz Batı’da dergimizin muadili nitelikte popüler bilim yayınları okuyan kitlenin %70’e yakını 23-55 yaş arasında; yani tam da Bilim ve Teknik dergisini okumayan yaş aralığı ve aktif olarak yaşamın içinde yer alan büyük bir toplum kesimidir. Bu durumu, bilim ve bilginin gerçekten yaşadığı ve özümsemiştiği bir ortamın göstergesi olarak yorumluyoruz.

Bunların hepsi anket ve araştırmalarımız üzerine yaptığımız yorumlar. İçiniz rahat olsun ki yaptığımız herşeyi uygulamaya koymadan önce araştırıyor, bilim insanlarıyla ve profesyonel tasarımcılarla tartışıyor ve dergimizi daha fazla insana ulaştırabilmek için neler yapabiliriz diye sürekli düşünüyoruz. Bu çalışmalar sırasında anlıyoruz ki, kuşaklarla beraber beklentiler de değişiyor. Bu anlamda bize düşen görev, değişimi anlamak ve ülkemizde bilim ve toplum ilişkisinin kültürünü her zaman olduğu gibi öncülükle yenilenerek karşılamak. Yapmak istediklerimiz dergimizin ve Türkiye’de Bilim ve Toplum ilişkisinin kültürünü yenilemek adına yapıyor. Biz, CD’leri veya promosyon ekleri nedeniyle alınan bir dergi değil, içindeki yazıları gerçekten okunan ve üzerinde düşünülen, yani hepimizle birlikte yaşayan bir dergi yaratmak istiyoruz.

İçerik konusunda bazı değişiklikleri Mayıs 2008 sayısıyla beraber yapmaya başlamıştık. Örneğin, Şubat 2008 sayısını alın ve kademeli olarak Mayıs, Haziran, Temmuz ve devamı sayılarla karşılaştırın. Göreceksiniz ki dergide monotonluğa yol açtığı tespit edilen sabit sayfaların azaltılmasını, daha önce derginin içinde yer alan ve çok farklı bir yaş kitlesine hitap eden “Yıldız Takımı” sayfalarının ayrı bir dergi olarak yayınlanmasını, buradan boşalan sayfaların nitelikli yazılarla doldurulmasını sağladık.

Ancak, birçok okurun Ocak 2009 sayısını görür görmez verdiği tepki gibi, fiziksel boyut ve görsel tasarım en etkileyici unsurlar. Bunları değiştirmedikçe dergiyi potansiyel kitlelerle buluşturamıyorduk. İlginçtir ki derginin ilk tasarım değişikliğinin yaşandığı ve küçük boyuttan büyük boyuta geçildiği 1994 yılında büyük bir okur kitlesi sadece boyut büyüdüğü için dergiyi almayı bırakmıştı ama o esnada derginin kazandığı yeni okur kitlesi 2000 yılına kadar katlanarak artmıştı. Ancak son 5-6 yıldır, verdiğimiz promosyonlara rağmen dergimizin potansiyel okur kitleleriyle buluşmakla ilgili sorunları vardı.

Bugün elinizde tuttuğunuz dergi araştırmalarımız sonucunda içerik, boyut ve grafik kalitesi olarak bizim hedeflerimize çok daha yakın olduğuna inandığımız bir yayıncılık anlayışındadır. Dünya popüler bilim yayıncılığının önde gelen dergileriyle grafik tasarım olarak benzer ilkelere sahip olan yeni dergimiz, bir masa veya kütüphane nesnesi olmaktan çok, her yerde okunabilen ve kolay taşınabilen bir karaktere kavuşturulmak istenmiştir. Birçok okura kalitesiz görünen kağıt inceliği aslında hafifliği için tercih edilmiş olup, çok yakında eskisinden de fazla sayfa sayısına kavuşturulmak istenen derginin cilt konusunda problem yaşamaması için düşünülmüştür.

İçerik açısından ise, okurumuza haber ve araştırmayı herkesin anlayacağı özgün bir dille aktarmak için çaba gösterme yönünde bizi zorlayacağını bildiğimiz ama uzun vadede hepimize getirisi çok daha fazla olacak bir karar aldık. Dergiyi kolaylıkla eski boyutta tutabilir ve içeriğini çevirilerle doldurarak sizlere sunabiliriz. Yani sorun bazı okurlarımızın düşündüğü gibi derginin maliyeti değildir. Nitekim, yeni maliyetlerimiz bir önceki yıldan farklı değildir.

Bu kopyalamadan uzaklaşmak isteyen yeni yayıncılık anlayışı ile birlikte derginin birebir çeviri olmayan, herkesin anlayabileceği dilde ancak mutlaka ve mutlaka özgün ifade ürünü makale toplamakla ilgili sorunları vardır. Siz de takdir ederseniz ki dünyada yüksek lisans programları dahi olan popüler bilim yazarlığı ülkemizde profesyonelleşmiş bir meslek dalı değildir. Bilim insanı olmakla popüler bilim yazarı olmak da çok farklı şeylerdir. Yeni ilkelerimizle, ülkemizde bilimi anlatabilen insan sayısını artırmak için çaba göstermeye karar verdik ve bu kapsamda sadece araştırmacılardan yazı almıyoruz ayrıca bunları herkesin anlayabileceği bir dile uyarlamak için ilkeler belirlemek ve bunları yazar olmak isteyenlerle paylaşmak yolunda çok gayret sarfediyoruz. Dergimiz daha fazla sayıya insana ulaşsın çabamız yanında daha çok insan bilimi halkımıza aktarabilsin diye de faaliyet gösteriyoruz.

Sizlerden ricamız, bize eleştirilerinizi mutlaka iletmeye devam etmeniz. Çünkü bu eleştiriler bizlere ışık tutuyor. Son olarak, Bilim ve Teknik okurlarına düşen bir görevi hatırlatmak istiyorum; bir bilim gönüllüsü olarak çevrelerindeki araştırmacı ve sorgulayan bireyler olma yolunda desteklemek ve toplumumuza yazılı ve sözel ifade becerisinin önemini anlatmak. Bir insan ne kadar bilgili ve yetenekli olursa olsun, yazılı ve sözlü ifade yeteneği gelişmedikçe bilginin yayılması ve çoğalması mümkün olamıyor. Oysa, ifade yeteneği gelişmiş bir toplum anlama, sorgulama, kavrama, eleştirme, tartışabilme becerileri ve sonucunda ilerleyebilme yeteneği gelişmiş bir toplumdur. Bizim de hem dergimizle, hem de diğer Bilim ve Toplum etkinliklerimizle aşlamak istediğimiz, kopyacılığı ve tüketiciliği değil, doğru ve özgün ifadenin sunduğu ulaşabilme ortamını ve üretkenliği desteklemektir.

Sevgiyle kalın,

Çiğdem Atakuman